

Raport o stanie

Gminy Szypliszki w 2021 roku

Zatwierdził:

Wójt

mgr inż. Mariusz Grygieńć

Szypliszki 2022 rok

Spis treści

Wstęp.....	3
1. Informacje ogólne.....	4
1.1. Grunty i ład przestrzenny.....	5
1.2. Demografia.....	6
2. Realizacja Strategii Rozwoju Gminy Szypliszki na lata 2016 – 2022.....	7
3. Realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Szypliszki na lata 2018-2023.	8
4. Realizacji uchwał podjętych w 2020 r.....	9
5. Realizacja "Wieloletniego programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Szypliszki na lata 2012-2023".....	10
6. Działalność gospodarcza.....	10
6.1. Centralna Ewidencja i informacja o Działalności Gospodarczej.....	10
6.2. Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.....	10
7. Realizacja zadań majątkowych w roku 2020.	11
7.1. Analiza wykonania budżetu Gminy Szypliszki za 2021.....	11
7.2. Działania Gminy w zakresie zadań inwestycyjnych	15
7.3. Programy i strategie	17
8. Informacja o stanie mienia komunalnego Gminy Szypliszki.....	17
9. Inwestycje, gospodarka lokalowa, gospodarka gruntami	22
9.1. Inwestycje.....	22
9.2. Gospodarka lokalowa.....	22
9.3. Gospodarka grantami.....	22
10. Gospodarka odpadami komunalnymi na terenie Gminy Szypliszki.....	23
10.1. Możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych odpadów komunalnych.....	26
10.2. Koszty podniesione w związku z odbieraniem, odzyskaniem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.....	27
10.3. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie Gminy.....	27
10.4. Ilość zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych, przeznaczonych do składowania.....	29
10.5. Informacja o osiągniętych przez gminę wymaganych poziomach recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych	

	ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w 2021r.....	29
11.	Opieka nad zwierzętami.....	30
12.	Oświata.....	31
12.1.	Informacje ogólne.....	31
12.2.	Przyznawanie stypendiów.....	32
13.	Działalność Gminnej Biblioteki Publicznej w Słobódce.....	34
14.	Działalność sportowo –rekreacyjna Świetlicy Gminnej w Szypliszkach w 2020 r.....	35
15.	Działalność i realizacja programów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szypliszkach.....	39
15.1.	Świadczenia z pomocy społecznej realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.....	

Wstęp

Zgodnie z art. 28aa ust. 1 i 2 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U.2020 poz. 713 ze zm.) wójt co roku do 31 maja przedstawia radzie gminy raport o stanie gminy, który obejmuje podsumowanie działalności Wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów, strategii i uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego. Raport obejmuje podsumowanie działalności Wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk i strategii realizowanej przez Gminę i jej jednostki organizacyjne, uchwał Rady Gminy.

Informacje zawarte w niniejszym dokumencie mają służyć zwiększeniu wiedzy o funkcjonowaniu Gminy Szypliszki. Raport został sporządzony we współpracy z pracownikami urzędu aby przedstawić sytuację organizacyjną, inwestycyjną i finansową gminy.

Zachęcamy i zapraszamy zainteresowanych, a w szczególności mieszkańców gminy Szypliszki do zapoznania się z raportem.

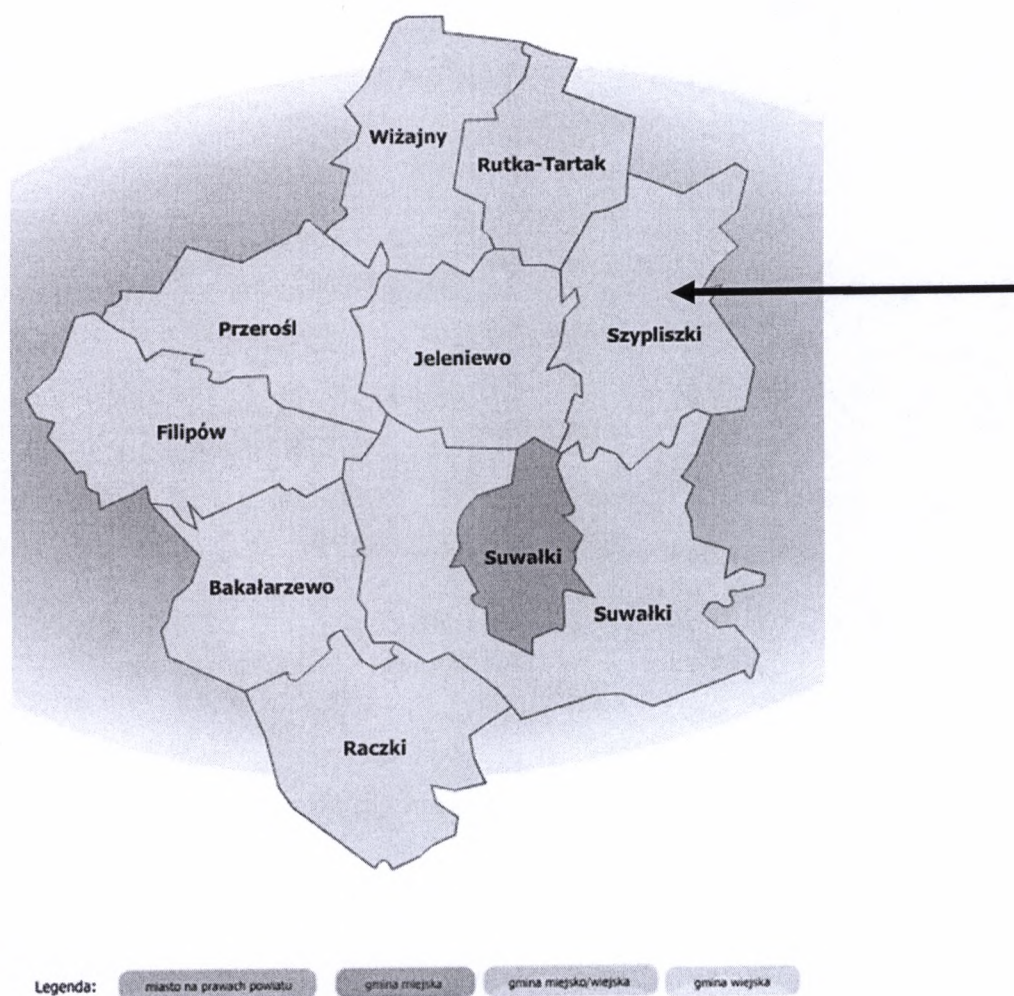
Wójt Gminy Szypliszki

mgr inż. Mariusz Grygieńc

1. Informacje ogólne

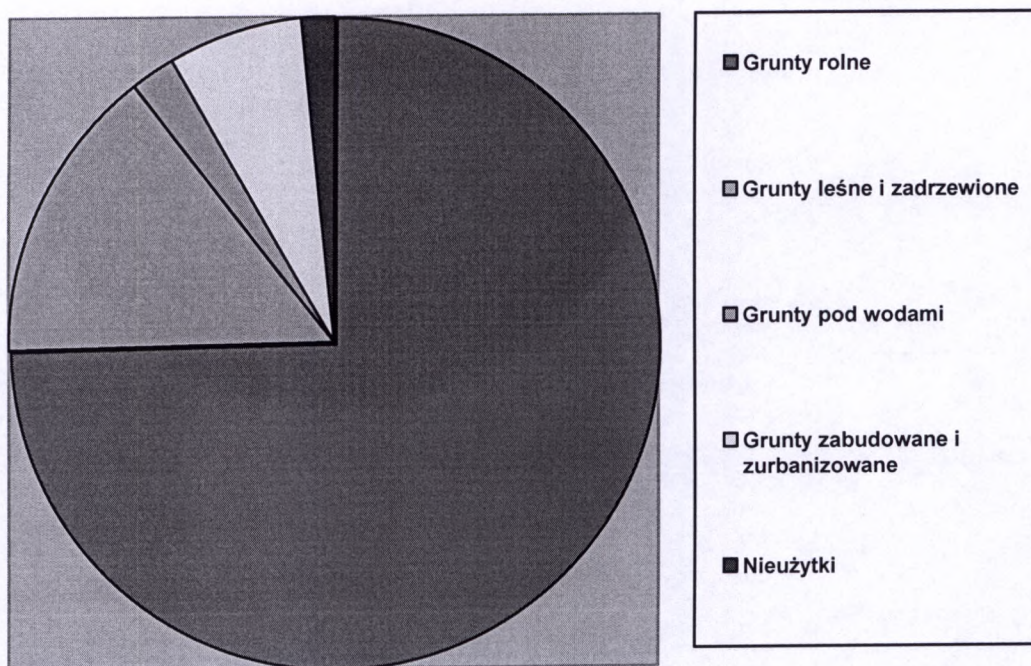
Gmina Szypliszki położona jest w północnej części województwa podlaskiego w powiecie suwalskim. W niewielkiej odległości od gminy znajdują się dwa kompleksy chronionej przyrody i krajobrazu tj. Suwalski Park Krajobrazowy i Wigierski Park Narodowy. Powierzchnia Gminy zajmuje 157 km², co stanowi 12 % powierzchni powiatu suwalskiego. Gmina sąsiaduje: od strony zachodniej gminą Jeleniewo i Rutką-Tartak, od strony południowej z gminą Suwałki i miastem Suwałki, od wschodu z gminą Puńsk i Krasnopol w powiecie sejneńskim, a od strony północno-wschodniej z Litwą. Obszar gminy zamieszkuje około 4009 osób w 52 wsiach. Na terenie gminy zlokalizowane jest przejście graniczne w miejscowości Budzisko.

Rysunek 1. Podział administracyjny powiatu suwalskiego. Źródło: <https://administracja.mac.gov.pl>

1.1. Grunty i ład przestrzenny

Powierzchnia całkowita gminy Szypliszki wynosi 15643 ha a powierzchnia łączna użytków rolnych, położonych na terenie gminy Szypliszki wynosi obszar 11963 ha, w tym : grunty orne – 8218 ha, sady – 34 ha, łąki trwałe – 1452 ha, pastwiska trwałe - 1701 ha, grunty rolne zabudowane – 284 ha, grunty pod stawami – 7 ha, grunty pod rowami – 78 ha, grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych – 186 ha. Powierzchnia lasów i gruntów zadrzewionych wynosi 2168 ha, natomiast powierzchnia gruntów zabudowanych i zurbanizowanych wynosi 768 ha, w tym : drogi – 609 ha, tereny kolejowe – 74 ha. Powierzchnia gruntów pod wodami wynosi 268 ha. Nieużytki obejmują powierzchnię 465 ha. Tereny różne obejmują powierzchnię 12 ha.

Rysunek 2. Struktura gruntów w Gminie Szypliszki

Na terenie Gminy Szypliszki występują następujące obszary chronione:

- Obszar Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Północnej Suwalszczyzny”;
- 12 pomników przyrody;
- obszar NATURA 2000 „Jeleniewo”;

- fragment otuliny Wigierskiego Parku Narodowego

Na terenie Gminy Szypliszki wody zajmują powierzchnię 268 ha. Największym jeziorem jest Szelment Mały o powierzchni 168,5 ha, który należy do jezior rzeki Szelmentki (zlewnia Niemna).

Zestawienie największych jezior Gminy Szypliszki zaprezentowano w tabeli 1.

Tabela 1. Wykaz największych jezior położonych na terenie Gminy Szypliszki

Nazwa jeziora	Wskaźnik morfometryczny				
	Powierzchnia	Gł. maks.	Gł. średnia	Objętość	Dł. linii
Szelment	168,5 ha	28,5 m	7,5 m	11 250 000m ³	8500 m
Jodel	12,5 ha	4,7 m	2,5 m	312 500m ³	2500 m
Ingiel	16 ha	9,7 m	4,1 m	656 000m ³	2200 m
Grauże	20 ha	6 m	4 m	800 000m ³	2350 m
Kaletnik	12 ha	15 m	8 m	800 000m ³	1500 m

Źródło: Dane Urzędu Gminy Szypliszki

1.2. Demografia.

Na dzień 31 grudzień 2021 r. liczba mieszkańców wynosiła 4002 osób wg. danych USC w Szypliszkach, w tym 1969 kobiety i 2033 mężczyzn.

W odniesieniu do poszczególnych kategorii wiekowych:

- liczba mieszkańców w wieku 0-18 lat (w wieku przedprodukcyjnym) wynosiła 782
- liczba mieszkańców w wieku 18- 60 lat (w wieku produkcyjnym) wynosiła 2440
- liczba mieszkańców w wieku powyżej 60 lat (w wieku poprodukcyjnym) wynosiła 780

W 2021 r. w gminie Szypliszki było 44 urodzeń w tym kobiet 28 i mężczyzn 16. Zgonów 56 w tym kobiet 24 i mężczyzn 32. Zgodnie z tym, przyrost naturalny gminy Szypliszki można przyjąć za ujemny, wynoszący - 12

2. Realizacja Strategii Rozwoju Gminy Szypliszki na lata 2016 – 2022.

Dokument Strategii Rozwoju Gminy Szypliszki na lata 2016-2022 obejmuje syntetyczną diagnozę wspólnoty lokalnej, bilans strategiczny w kategoriach sił i słabości oraz

szans i zagrożeń (analizę SWOT), a także rozstrzygnięcia strategiczne. Na ostatnią ze wskazanych kategorii składają się: wizja, cele strategiczne, cele operacyjne, kierunki działań. Ponadto, konkretyzacja zaproponowanych zapisów strategicznych następuje poprzez określenie spójności Strategii w relacji do dokumentów planujących rozwój: Polski i Europy, województwa podlaskiego, powiatu suwalskiego (w perspektywie do 2022 roku). W dokumencie Strategii zawarto również założenia dotyczące procesu jej wdrażania oraz ustalenia w zakresie monitoringu i ewaluacji.

Strategia Rozwoju Gminy Szypliszki na lata 2016-2022 jest efektem prac zespołu zadaniowego. Dzięki zaangażowaniu przedstawicieli samorządu, organizacji publicznych, przedsiębiorców i lokalnych liderów życia społecznego, Strategia stanowi nie tylko narzędzie prowadzenia polityki rozwoju lokalnego i regionalnego, ale również syntezę świadomych wyborów i rekomendacji przedstawicieli różnych społeczności tworzących wspólnotę samorządową.

W systemie zarządzania polityką rozwoju, Strategia pełni kluczową rolę, jako generalny plan postępowania władz samorządowych, partnerów gospodarczych i społecznych, którzy mogą się na nią powoływać w procesie pozyskiwania środków zewnętrznych oraz w oparciu o nią budować własne plany strategiczne. Dzięki temu dokument ten jest również narzędziem kierowania i intensyfikowania współpracy z partnerami samorządowymi, prywatnymi i pozarządowymi w układzie zarówno lokalnym, jak i regionalnym.

Strategia została opracowana w oparciu o metodę partycypacyjną. W celu jej przygotowania przeprowadzone zostały konsultacje społeczne z mieszkańcami, zorganizowano także badanie ankietowe mające na celu zebranie informacji na temat oczekiwanych kierunków rozwoju analizowanej jednostki samorządu terytorialnego. Ankieta została wypełniona przez uczestników spotkania roboczego, a także była dostępna dla wszystkich zainteresowanych osób na stronie Gminy Szypliszki do dnia 14.10.2016 r.

Strategia Rozwoju Gminy Szypliszki na lata 2016 – 2022 została przyjęta Uchwałą Rady Gminy Szypliszki XIX/121/2016 z dnia 15 listopada 2016 roku. Dokument od tego czasu stanowi podstawę działań inwestycyjnych, oświatowych i społecznych na terenie Gminy Szypliszki, a zaplanowane w nim inwestycje i działania są systematycznie realizowane.

3. Realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Szypliszki na lata 2018-2023.

Podstawę prawną opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Szypliszki na lata 2018-2023 stanowi art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1875 z późn. zm.). Opracowanie uwzględnia także zapisy Wytycznych Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, zwanych dalej Wytycznymi, a także ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1023 z późn. zm.), np. w odniesieniu do sposobu określenia obszaru rewitalizacji.

W świetle Wytycznych Program Rewitalizacji to inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz negatywnych zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany. Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją wskazanych powyżej negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym obszary nieposiadające ze sobą granic wspólnych. W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego opracowuje się diagnozę, w której wykorzystuje się obiektywne, weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań (w celu opracowania niniejszego programu opracowano wskazaną diagnozę).

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Szypliszki stanowi podstawę do realizacji działań, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców wyznaczonego

obszaru rewitalizacji, w szczególności tych, którzy są zagrożeni wyłączeniem z lokalnej społeczności, aby w konsekwencji doprowadzić do ich integracji społecznej.

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Szypliszki na lata 2018-2023 został przyjęty uchwałą XXXIV/226/2018 z dnia 31 sierpnia 2018 r. Dokument od tego czasu stanowi podstawę działań inwestycyjnych, oświatowych i społecznych na terenie, wyznaczonych obszarów zdegradowanych: Słobódka, Becejły, Czerwonka i Kaletnik Gminy Szypliszki, a zaplanowane w nim inwestycje i działania są systematycznie realizowane.

4. Realizacji uchwał podjętych w 2021 r.

Rada Gminy Szypliszki podczas VIII kadencji podjęła 199 uchwał na XXVI Sesjach Rady Gminy Szypliszki, w tym w II półroczu 2021 roku odbyło się 5 Sesji Rady Gminy Szypliszki, na których podjęto 44 uchwały.

Uchwały z zakresu budżetu i finansów na bieżąco przesyłane były elektronicznie do Regionalnej Izby Obrachunkowej. Pozostałe uchwały przesyłane były do Wojewody Podlaskiego do Wydziału Nadzoru i Kontroli. Uchwały będące prawem miejscowym przesyłane były do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego. Wszystkie akty normatywne podjęte przez Radę Gminy wywieszane były na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy jak również publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Szypliszki. Uchwały podjęte przez Radę Gminy Szypliszki były realizowane zgodnie z zapisami.

5. Realizacja „Wieloletniego programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Szypliszki na lata 2012-2032”

Gmina Szypliszki od 2012 roku realizuje program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Szypliszki na lata 2012-2032 uchwalony przez Radę Gminy Szypliszki uchwałą Nr XVII/113/2012 z dnia 26 czerwca 2012 r. W ramach realizacji programu w 2021 r. wywieziono i zutylizowano z terenu Gminy 97,14 Mg eternitu. Łączna wartość prac to kwota 62 946,72 zł w tym 33 852,14 zł ze środków własnych i 29 094,58 zł ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku.

6. Działalność gospodarcza.

6.1 Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej.

W roku 2021 pracownicy Wydziału Działalności Gospodarczej wprowadzili do CEIDG 50 wniosków, które dotyczyły:

- założenia działalności gospodarczej - 6 wniosków,
- zmiany wpisu w CEIDG – 25 wniosków,
- zmiana i zawieszenie działalności gospodarczej - 11 wniosków,
- zmiana i wznowienia działalności gospodarczej – 3 wnioski,
- zakończenia działalności gospodarczej – 3 wniosków,
- zmiana i zakończenie działalności gospodarczej – 2 wnioski,

Na dzień 31.12.2020 r. w CEIDG znajdowało się 328 wpisów aktywnych oraz 37 wpisów z zawieszoną działalnością gospodarczą.

6.2. Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

W roku 2021 wydano 8 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:

- do spożycia poza miejscem sprzedaży 3 zezwolenia,
- do spożycia w miejscu sprzedaży 5 zezwolenie.

Na dzień 31.12.2021 r. liczba wydanych (ważnych) zezwoleń przedstawiała się następująco:

- 25 zezwoleń na sprzedaż napojów przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży,
- 21 zezwoleń na sprzedaż napojów przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży

7. Realizacja zadań majątkowych w roku 2021.

7.1. Analiza wykonania budżetu Gminy Szypliszki za 2021 rok

Budżet gminy Szypliszki na rok 2021 zatwierdzony został przez Radę Gminy uchwałą Nr XVIII/132/2020 z dnia 22 grudnia 2020 roku.

Plan dochodów stanowił kwotę 26 219 203 zł, z tego :

- dochody bieżące w wysokości 19 879 227 zł
- dochody majątkowe w wysokości 6 339 976 zł

Plan wydatków stanowił kwotę 25 191 703 zł , z tego :

- wydatki bieżące w wysokości 18 220 471 zł
- wydatki majątkowe w wysokości 6 971 232 zł.

Budżet gminy po zmianach na dzień 31 grudnia 2021 roku przedstawiał się następująco:

- plan dochodów ogółem 25 928 049 zł (bieżące 22 355 797 zł, majątkowe 3 572 252 zł)
- plan wydatków ogółem 26 600 549 zł (bieżące 22 069 561 zł, majątkowe 4 530 988 zł)

Plan dochodów zrealizowany został w 95,33 %, co stanowi kwotę 24 716 450,52 zł.

z tego:

- 1) dochody własne 12 575 927,92 zł
- 2) dotacje celowe na zad. własne 447 594,16 zł
- 3) dotacje na zad. zlecone 6 775 171,44 zł
- 4) subwencje 4 915 757,00 zł
 - oświatowa 2 867 085,00 zł
 - wyrównawcza 1 927 747,00 zł
 - równoważąca 120 925,00 zł
- 5) Środki UE i BP na projekty 0,00 zł
- 6) porozumienia z jst 2 000,00 zł

W ramach wydatków bieżących Gmina realizuje tzw. zadania własne.

Zgodnie w wolą Rady Gminy dla Gminnej Spółki Wodnej przekazano dotację w wysokości 10 000,00 zł. Dla Podlaskiej Izby Rolniczej przekazano kwotę 12 651,52 zł

Ze środków pochodzących z dotacji celowej dokonano rolnikom zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej.

Łączna kwota poniesionych wydatków w tym zakresie to 884 570,15 zł. .

Na bieżące utrzymanie dróg gminnych przeznaczono 1 048 248,46 zł. Przy wykorzystaniu gminnych ciągników i równiarki drogowej wykonano szereg prac na drogach gminnych. Największe koszty pociągnęły za sobą usługi w zakresie transportu żwiru na drogi gminne.

W dziale – bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa na utrzymanie jednostek OSP wydatkowano 206 265,69 zł.

Na wydatki bieżące szkół funkcjonujących na terenie Gminy wydatkowano 5 845 523,92 zł, w tym dla Fundacji Wsparcia i Rozwoju Małych Szkół „Edukacja Razem” gmina przekazała dotację na utrzymanie Szkoły Podstawowej w Jasionowie.

Pozostałe wydatki w tym dziale związane były z zakupem usług niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania jednostki oraz wynagrodzenia i pochodne od płac nauczycieli, dowożenie uczniów do szkół oraz szkolenia, delegacje i kształcenie zawodowe nauczycieli.

Źródła finansowania wydatków bieżących na oświatę stanowiły:

- subwencja oświatowa - 2 867 085,00 zł
- dotacje - 165 919,00 zł
- dochody własne gminy - 2 812 519,92 zł .

Dochody pozyskane z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczono na realizację zadań określonych w programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Wydatki na pomoc społeczną i rodzinę stanowiły kwotę 6 914 367,97 zł, w tym

- przeciwdziałania przemocy w rodzinie wydano 1 360,61 zł,
- składki na ubezpieczenia zdrowotne – 30 818,87 zł,
- zasiłki okresowe i celowe – 52 513,79 zł
- dodatki mieszkaniowe – 2 802,81 zł,
- zasiłki stałe – 99 496,60 zł,
- utrzymanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej – 318 822,10 zł,
- usługi opiekuńcze – 128 421,75 zł,
- wydatki w zakresie dożywiania w szkołach – 58 868,87 zł , (w tym: z dotacji - 44 868,87 zł, własne – 14 000,00 zł)
- za pobyt podopiecznych w domach pomocy społecznej - 229 556,84 zł
- pobyt dzieci w domu dziecka i w rodzinach zastępczych – 93 224,90 zł
- świadczenia wychowawcze – 4 089 358,96 zł
- świadczenia rodzinne – 1 690 652,24 zł
- zakup materiałów na realizację projektu „Karta Dużej Rodziny” – 174,61 zł
- realizację projektu „Utworzenie Domu Seniora w Becejlach” – 118 295,02 zł.

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w budżecie gminy zaplanowano dochody w wysokości 1 075 000 zł z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami i wydatki w kwocie 1 321 115 zł na pokrycie kosztów systemu gospodarowania odpadami. W roku 2021 zrealizowano dochody w wysokości 1 078 868,95 złotych.

Gmina poniosła wydatki na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi kwocie ogólnej 1 054 594,13 zł, w tym:

- koszty odbierania, transportu i unieszkodliwiania odpadów komunalnych – 998 825,54 zł
- koszty obsługi administracyjnej systemu – 55 768,59 zł
- koszty edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi – 0,00 zł
- koszty wyposażenia nieruchomości w pojemniki lub worki do zbierania odpadów – 0,00 zł.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku gmina nie posiadała żadnych zobowiązań wymagalnych. Zobowiązania niewymagalne dotyczyły zakupu materiałów i usług.

W roku 2021 gmina nie udzielała poręczeń ani gwarancji

Stan zaległości podatkowych na rzecz gminy wyniósł 96 157,60 zł (z tego: osoby prawne – 60 683,10 zł, osoby fizyczne – 35 474,50 zł). Kwotę 29 327,39 zł zabezpieczono dokonując wpisu na hipotecę. Wobec osób uchylających się od płacenia zobowiązań Urząd Gminy wystawia systematycznie upomnienia oraz tytuły wykonawcze do Urzędu Skarbowego.

Skutki obniżenia górnych stawek podatków za okres sprawozdawczy stanowiły kwotę 199 748,14 zł (w tym: osoby prawne 63 745,78 zł, osoby fizyczne 136 002,36 zł). Gmina udzieliła umorzenia na kwotę 240 zł .

Wysokość nadwyżki na dzień 31 grudnia 2021 roku stanowiła kwotę 659 356,03 zł. Środki finansowe pochodzące z rezerwy budżetowej w kwocie 35 000 zł Zarządzeniem Wójta Nr 34.2021 z dnia 7 września 2021 roku zostały przeznaczone na zakup materiałów, wyposażenia i usług.

W roku 2021 spłacono raty kredytów zaciągniętych w latach poprzednich w kwocie ogólnej 1 027 500 zł.

Stan zadłużenia gminy na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosił 7 900 000 zł.

Koszt obsługi kredytów w 2021 roku wyniósł 132 212,33 zł.

W roku 2022 planuje się spłacić część zadłużenia w kwocie 972 500 złotych. Pozostała kwota spłacana będzie w latach 2023 – 2035.

7.2. Działania Gminy w zakresie zadań inwestycyjnych

Plan wydatków majątkowych na rok 2021 zakładał (wg stanu na 31.12.2021 roku) kwotę - 4 530 988,00 złotych , z tego:

- zadania inwestycyjne realizowane przez gminę Szypliszki 4 498 488 zł
- dotacja dla Policji na zakup samochodu 32 500 zł.

Wykaz zadań inwestycyjnych realizowanych przez Gminę w roku 2021:

LP	NAZWA ZADANIA INWESTYCYJNEGO	Wykonanie
1	Modernizacja stacji wodociągowej w Podwojponiu	105 594,53

2	Przebudowa drogi gminnej 101629B Jeziorki - Alaksandrówka - Mikołajówka - Romaniuki	994 177,88
3	Poprawa infrastruktury transportowej na terenie Gminy Szypliszki	118 209,15
4	Zakup pługa do odśnieżania	19 680,00
5	Modernizacja infrastruktury budynków gminnych	253 640,80
6	„Poprawa efektywności energetycznej budynku Ośrodka Rehabilitacji w Becejłach”	205 390,21
7	Montaż odnawialnych źródeł energii na obiektach użyteczności publicznej w Gminie Szypliszki	864 370,00
8	Budowa garażu przy UG Szypliszki	764 408,89
9	Wykup gruntów	45 000,00
10	Zakup kontenera mieszkalnego	18 423,50
11	Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy	395 844,09
12	„Modernizacja gospodarki wodno – ściekowej w Gminie Szypliszki”	0,00
13	Zakup wyposażenia – Laboratoria przyszłości	36 899,99
	Ogółem:	3 821 639,04

Wykonanie wydatków majątkowych ogółem : 3 852 889,04 zł, z tego:

- zadania inwestycyjne realizowane przez gminę Szypliszki - 3 821 639,04 zł,
- dotacja dla Policji na zakup samochodu – 31 250,00 zł.

Działania gminy w zakresie zadań inwestycyjnych skupiały się przede wszystkim na poprawie stanu nawierzchni dróg na terenie gminy.

W roku 2021 przebudowana została droga gminna Jeziorki – Aleksandrówka – Mikołajówka – Romaniuki. Na realizację powyższego projektu gmina pozyskała dofinansowanie z Funduszu Dróg Samorządowych.

Dzięki pozyskanym środkom z Unii Europejskiej zrealizowano projekt w zakresie montażu odnawialnych źródeł energii na obiektach użyteczności publicznej w Gminie oraz projekt „Poprawa efektywności energetycznej budynku Ośrodka Rehabilitacji w Becejłach”

7.3. Programy i strategie.

W roku 2021 obowiązywał Program współpracy Gminy Szypliszki z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami w rozumieniu przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2021 rok, przyjęty Uchwałą Nr XVII/124/2020 Rady Gminy Szypliszki z dnia 24 listopada 2020 roku.

8. Informacja o stanie mienia komunalnego Gminy Szypliszki.

Gminny zasób nieruchomości według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. obejmuje grunty o łącznej powierzchni wynoszącej 227,56 ha. Największą część tych gruntów stanowią pasy drogowe dróg gminnych (172 ha), na drugiej pozycji pod względem rodzaju użytkowania znajdują się grunty stanowiące użytki rolne (28 ha), w tym grunty orne (21 ha). Na trzeciej pozycji pod względem obszaru są lasy gminne (13 ha), na czwartej nieużytki (7 ha) oraz tereny zabudowane i przeznaczone pod zabudowę oraz inne. W związku z trwającą budową drogi ekspresowej S-61 na odcinku przebiegającym na obszarze gminy Szypliszki, zostały przejęte na rzecz Skarbu Państwa grunty Gminy Szypliszki, przewidziane pod realizację tej inwestycji o łącznej powierzchni wynoszącej 6,8592 ha. Największe obszarowo działki gruntu Gminy Szypliszki, przejęte na rzecz Skarbu Państwa pod realizację opisanej wyżej inwestycji drogowej, są położone na terenie miejscowości Słobódka i Budzisko. Na trasie drogi ekspresowej S-61, której budowa jest w fazie końcowej, znalazły się ponadto odcinki dróg gminnych, które z mocy prawa przeszły na własność Skarbu Państwa.

W użytkowaniu wieczystym znajdują się gminne nieruchomości gruntowe o łącznym obszarze 3,40 ha, w tym grunty przekazane w użytkowanie wieczyste Polskiemu Związkowi Działkowców oraz grunty zabudowane obiektami usługowymi i handlowymi, stanowiącymi przedmiot własności przedsiębiorstw i osób fizycznych. Pomijając znaczenie dróg gminnych, wartość gospodarczą dla Gminy posiadają nieruchomości gruntowe o łącznym obszarze około 44 ha, wliczając do nich posesje szkolne.

Gmina Szypliszki jest właścicielką trzech czynnych obiektów szkolnych na terenie miejscowości: Słobódka, Kaletnik i Żubryn (Publiczne Szkoły Podstawowe). Z dniem 31 sierpnia 2018 r. została zlikwidowana Szkoła Podstawowa w Becejłach. Na bazie tego obiektu został utworzony Gminny Ośrodek Rehabilitacji, który jest zarządzany przez podmiot prywatny.

Przy wymienionych wyżej obiektach są gminne lokale mieszkalne, w tym cztery lokale w budynku szkolnym w Kaletniku i trzy lokale przy obiekcie Gminnego Ośrodka Rehabilitacji w Becejłach. Jeden lokal mieszkalny mieści się w budynku wyremontowanej, gminnej remizy OSP w Jeziorkach, a dwa lokale mieszkalne znajdują na piętrze budynku Gminnego Ośrodka Zdrowia w Szypliszkach. Łącznie Gmina Szypliszki jest właścicielką dziesięciu niewyodrębnionych prawnie lokali mieszkalnych.

We wsiach: Szypliszki, Kaletnik i Jeziorki znajdują się gminne obiekty służące potrzebom Ochotniczej Straży Pożarnej, posiadające na wyposażeniu strażackie pojazdy ze sprzętem gaśniczym.

W zasobie mienia komunalnego Gminy Szypliszki są trzy ujęcia wody pitnej wraz ze stacjami wodociągowymi, zlokalizowanymi we wsiach : Szypliszki, Podwojponie i Kaletnik. Stacje wodociągowe w Szypliszkach i w Kaletniku wraz z ujęciami wody pitnej zostały gruntownie zmodernizowane.

W miejscowości Słobódka działa gminna oczyszczalnia ścieków sanitarnych, która podłączona jest do istniejącej, gminnej sieci kanalizacji sanitarnej, wybudowanej na terenie miejscowości Szypliszki, Słobódka i Becejły. Oczyszczalnia obsługuje także posesje mieszkańców Gminy na zasadzie dowozu ścieków. Doprowadzenie ścieków bytowych do gminnej oczyszczalni ścieków w Słobódce jest realizowane poprzez system siedmiu sieciowych przepompowni ścieków.

We wsi Becejły znajdują się dwa gminne kompleksy leśne o powierzchni łącznej 10,75 ha. Las ten służy Gminie do pozyskania drewna na cele budowlane i remontowe gminnych obiektów użyteczności publicznej.

Gmina Szypliszki jest właścicielką niezabudowanej parceli gruntowej, położonej w obrębie Budzisko, w sąsiedztwie drogi krajowej Nr 8 i granicy Państwa z Litwą. Nieruchomość ta posiada powierzchnię 3,24 ha, a obecnie jest wydzierżawiona na cele rolnicze.

Większa obszarowo nieruchomość gminna znajduje się także we wsi Słobódka i obejmuje powierzchnię 6,42 ha, w której skład wchodzi: tereny rekreacyjno – wypoczynkowe, grunty rolne, leśne i nieużytki. Nieruchomość ta została podzielona geodezyjnie i przeznaczona do sprzedaży w drodze przetargowej. Obecnie organizowane są przetargi w celu sprzedaży tych gruntów.

Na obszarze wsi Żubryn został utworzony kompleks działek budowlanych, które są przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną w zapisie obowiązującego, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, który został uchwalony w 2009 r. przez Radę Gminy Szypliszki. Wszystkie działki budowlane mają dostęp do wybudowanej przez Gminę zwirowej drogi dojazdowej na terenie wspomnianego osiedla mieszkaniowego. Tutejsza Gmina sprzedała wszystkie działki budowlane, zlokalizowane na obszarze wspomnianego osiedla z zabudową mieszkaniową, za wyjątkiem jednej działki, która nie została przeznaczona do sprzedaży.

Zasadniczą formą zagospodarowania nieruchomości mienia komunalnego poza drogami gminnymi, pozostającymi w bezpośrednim zarządzie Gminy, jest oddanie składników tego mienia w dzierżawę, na podstawie umów dzierżawy, spisywanych na okresy trzyletnie. Forma ta, poza podatkami, przynosi Gminie dochód w postaci czynszu dzierżawnego. Dochody uzyskiwane z tytułu wykonywania prawa własności w stosunku do mienia komunalnego, pochodziły w roku 2021 ze sprzedaży składników tego mienia oraz z dzierżawy, najmu i oddania w użytkowanie wieczyste nieruchomości gminnych. Znaczącą pozycję w dochodach uzyskiwanych od nieruchomości gminnych mają dochody z tytułu należnego Gminie czynszu dzierżawnego z nieruchomości zajętych pod działające stacje bazowe telefonii komórkowej na terenie miejscowości: Słobódka, Podwojponie, Kaletnik i Szypliszki.

W użytkowaniu wieczystym znajdują się obecnie grunty Gminy Szypliszki, położone w miejscowościach :

- Słobódka, użytkowane ogrodniczo i rekreacyjnie jako ogrody działkowe,
- Szypliszki, użytkowane na cele usługowo - produkcyjne i parkingowe (tartak, restauracja wraz z parkingiem dla samochodów ciężarowych),
- Słobódka, użytkowane na cele handlowe (sklep rolno – budowlany),

- Becejły, użytkowane na cele letniskowe (działki nad jeziorem Ingiel),
- Kaletnik, grunty zabudowane obiektem magazynowym,
- Żubryn, grunty zabudowane budynkiem adaptowanym na cele mieszkalne.

Z tytułu użytkowania wieczystego Gmina oprócz podatku od nieruchomości otrzymują opłatę roczną od gruntów, w wysokości 3% ich wartości rynkowej.

Z powodu przewidywanego zbywania nieruchomości pozostających w użytkowaniu wieczystym, wysokość opłat rocznych z tego tytułu będzie ulegała zmniejszeniu. Gmina nie posiada innych niż własność praw majątkowych, w tym ograniczonych praw rzeczowych, użytkowania wieczystego na gruntach Skarbu Państwa, ani też wierzytelności.

Gmina Szypliszki nie posiada udziałów w spółkach prawa handlowego, ani też akcji przedsiębiorstw.

Tutejsza Gmina nie jest także posiadaczem takich nieruchomości, które nie stanowiłyby przedmiotu jej własności, ani też innych składników majątkowych.

Wójt Gminy Szypliszki ogłasza ustne przetargi nieograniczone w celu sprzedaży następnych działek budowlanych, przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i innych nieruchomości, które są zbędne Gminie, po uzyskaniu zgody Rady Gminy Szypliszki. Do zbycia są też kwalifikowane działki rolne, nieczynne odcinki dróg gminnych i nieużytki. Oferty sprzedaży składników mienia komunalnego są publikowane w prasie, na stronie internetowej Gminy Szypliszki oraz w formie ogłoszeń są wywieszane na tablicy informacyjnej tutejszego Urzędu Gminy. Ponadto ogłoszenia Wójta Gminy o organizowanych przetargach są wysyłane do wiadomości sołtysom tych miejscowości, gdzie położone są zbywane składniki mienia Gminy.

Ze środków finansowych, uzyskanych ze sprzedaży, dzierżawy i użytkowania wieczystego nieruchomości gminnych, tutejsza Gmina zrealizowała zamierzone cele publiczne, stanowiące zadania własne Gminy.

Przewidywane wydatki związane z gospodarowaniem nieruchomościami zasobu mienia komunalnego Gminy Szypliszki, to koszty podziałów geodezyjnych gruntów w celu przygotowania ich do sprzedaży, koszty rozgraniczeń nieruchomości dla potrzeb ustalenia przebiegu ich granic prawnych i koszty wznowień znaków granicznych gruntów Gminy, w tym niezbędnych wznowień granic pasów drogowych dróg gminnych. W celu uregulowania stanu prawnego nieruchomości gminnych, niezbędne będzie sporządzenie dokumentacji geodezyjnej i dokonywanie wpisów tytułu własności do nieruchomości Gminy w księgach wieczystych. Gmina Szypliszki czyni starania, aby sprzedać nieruchomości gruntowe, które

są zbędne na potrzeby samorządu gminnego, aby środki uzyskane ze sprzedaży przeznaczyć na gminne inwestycje publiczne.

Przeprowadzenie ustawowych procedur sprzedaży nieruchomości gminnych będzie wymagało też poniesienia wydatków przez Gminę na zmianę nieaktualnej klasyfikacji gleboznawczej gruntów przewidzianych do zbycia, wycenę wartości rynkowej gruntów i innych składników majątkowych oraz komunikaty i ogłoszenia prasowe o przetargach na zbycie i dzierżawę nieruchomości, organizowanych przez Wójta Gminy. Gmina czyni starania, aby sprzedać nieruchomości, które są zbędne Gminie, nie przynoszące realnego zysku samorządowi, a raczej zmuszające do wydatków koniecznych na ich utrzymanie.

Oferty sprzedaży składników mienia komunalnego są publikowane w prasie, na stronie internetowej Gminy Szypliszki oraz w formie ogłoszeń wywieszanych na tablicy informacyjnej tutejszego Urzędu Gminy i wysyłanych do wiadomości sołtysom tych miejscowości, gdzie położone są zbywane składniki mienia Gminy.

Ze środków finansowych, uzyskanych ze sprzedaży, dzierżawy i użytkowania wieczystego nieruchomości gminnych, tutejszy samorząd gminny realizuje wiele zamierzonych inwestycji publicznych, stanowiących zadania własne Gminy. Zadania własne Gminy obejmują też remonty gminnych lokali mieszkalnych. Wydatki finansowe, konieczne na udostępnianie nieruchomości z gminnego zasobu, są możliwe między innymi dzięki dochodom uzyskiwanym ze sprzedaży nieruchomości i gospodarowania tym zasobem. Przewiduje się kontynuację dotychczasowego poziomu wydatków Gminy, związanych z gospodarowaniem nieruchomościami, wchodzącymi w skład gminnego zasobu nieruchomości.

Gminny zasób nieruchomości jest wykorzystywany zgodnie z postanowieniami, które wynikają z uchwał Rady Gminy Szypliszki.

9. Inwestycje, gospodarka lokalowa, gospodarka gruntami

9.1. Inwestycje gminne.

W roku 2021 realizowano głównie w czterech obszarach:

- budowa i modernizacja dróg
- remonty i rozbudowa gminnych obiektów użyteczności publicznej
- remonty, konserwacja i bieżące utrzymanie gminnych sieci wod-kan
- zakup różnego rodzaju wyposażenia i urządzeń.

Największe środki wydatkowano na drogi – blisko 1 mln. Finansowanie wszystkich inwestycji pochodziło z UE, funduszy rządowych i budżetu Gminy.

9.2. Gospodarka lokalowa.

Gmina Szypliszki realizuje wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy, w ramach którego prowadzi administrowanie siedmioma lokalami mieszkalnymi polegające na ustalaniu polityki czynszowej oraz bieżącej konserwacji i remontowaniu budynków, w których mieszkania się znajdują.

9.3. Gospodarka gruntami.

Gminny zasób nieruchomości według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. obejmuje grunty o łącznej powierzchni wynoszącej 227,56 ha. Największą część tych gruntów stanowią pasy drogowe dróg gminnych (172 ha), na drugiej pozycji pod względem rodzaju użytkowania znajdują się grunty stanowiące użytki rolne (28 ha), w tym grunty orne (21 ha). Na trzeciej pozycji pod względem obszaru są lasy gminne (13 ha), na czwartej nieużytki (7 ha) oraz tereny zabudowane i przeznaczone pod zabudowę oraz inne.

W użytkowaniu wieczystym znajdują się gminne nieruchomości gruntowe o łącznym obszarze 3,40 ha, w tym głównie zabudowane obiektami usługowymi i handlowymi, stanowiącymi przedmiot własności przedsiębiorstw i osób fizycznych. Pomijając znaczenie dróg gminnych, wartość gospodarczą dla Gminy posiadają nieruchomości gruntowe o łącznym obszarze około 44 ha, wliczając do nich posesje szkolne w Słobódce, Żubrynie i Kaletniku. Gospodarowanie gminnym zasobem gruntów polega na ich wydzierżawianiu, zamianie bądź sprzedaży, wszystkie te czynności odbywają się za zgodą Rady Gminy Szypliszki, a do sprzedaży przeznaczają się grunty nieistotne strategicznie dla rozwoju Gminy Szypliszki.

10. Gospodarka odpadami komunalnymi na terenie Gminy Szypliszki.

W okresie od 01.01.2021r. do 31.12.2021 r. odbiorem, transportem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Szypliszki zajmowała się firma MPO Sp. zo.o. ul. 42 Pułku Piechoty 48, 15-950 Białystok z siedzibą w Augustowie ul. Hoża 7/9, 16-300 Augustów.

System obejmował następujących wytwórców odpadów komunalnych: właścicieli nieruchomości zamieszkałych, właścicieli nieruchomości niezamieszkałych oraz właścicieli nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe lub innych

nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, wykorzystywanych jedynie przez część roku.

Zbiórka odpadów komunalnych miała miejsce bezpośrednio z nieruchomości, na których zamieszkują i nie zamieszkują mieszkańcy i odbywała się w następujący sposób:

- Zmieszane odpady komunalne, zbierane do jednego pojemnika – odbierane raz w miesiącu, natomiast w okresie wiosenno-letnim tj. od IV do IX dwa razy w miesiącu.
- Odpady surowcowe / recyklingowe, zbierane w specjalnie do tego przeznaczonych i oznakowanych pojemnikach lub workach (kolor niebieski – papier, kolor żółty – metal i tworzywa sztuczne, kolor zielony – szkło i kolor brązowy – odpady ulegające biodegradacji) – odbierane raz w miesiącu natomiast w okresie wiosenno-letnim tj. od IV do IX dwa razy w miesiącu.
- Odpady ulegające biodegradacji (odpady zielone) - kompostowanie we własnym zakresie przy pomocy kompostowników przydomowych, gdyż jesteśmy gminą wiejską przedmiotowe odpady będą gromadzić u źródła.
- Odpady wielkogabarytowe oraz sprzęt elektryczny i elektroniczny – odpady, które nie mogą być umieszczone ze względu na swoje rozmiary lub masę w typowych pojemnikach – odbierane były akcyjnie. Mieszkańcy, którzy mieli zamiar oddać odpady wielkogabarytowe (stare meble), zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny zamiar ten zgłaszali w Urzędzie Gminy Szypliszki w pokoju Nr 12. Następnie pracownicy firmy wywozowej odbierali odpady z posesji.
- Pojemnik na przeterminowane leki został ustawiony w aptece w miejscowości Szypliszki, przy ul. Suwalskiej 21.
- Pojemniki na zużyte baterie i akumulatory zostały ustawione w Szkole Podstawowej w Słobódce, w Szkole Podstawowej w Kaletniku oraz w Urzędzie Gminy Szypliszki.
- Dodatkowo na trzech osiedlach letniskowych ustawione zostały kontenery do zbiórki odpadów komunalnych.
- Mieszkańcom gminy zorganizowano Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), który funkcjonuje przy Oczyszczalni Ścieków w Słobódce. PSZOK czynny był w każdą środę w godz. 15.00- 17.00 i sobotę w godz. 9.00-11.00. W PSZOK-u oddać można zużyte baterie i akumulatory, opakowania po chemikaliach i przeterminowane leki, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, tekstylia, odpady wielkogabarytowe oraz zużyte opony. Transport odpadów do PSZOK mieszkańcy zapewniają we własnym zakresie i na własny koszt.

- W listopadzie zorganizowana była zbiórka wystawkowa odpadów gabarytowych i urządzeń elektrycznych i elektronicznych.

Nowy przejęty przez gminę system gospodarki odpadami komunalnymi wiązał się z wprowadzeniem opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Rada Gminy Szypliszki wybrała metodę naliczania opłaty mieszkańcom gminy od gospodarstwa domowego w zależności od ilości osób w gospodarstwie domowym. Nieruchomości niezamieszkałe obciążane są opłatą w zależności od ilości wytworzonych odpadów tj. wielkości pojemnika na danej nieruchomości. W 2016 roku znowelizowana ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wprowadziła opłatę ryczałtową od nieruchomości, na których znajdują się działki letniskowe i innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno- wypoczynkowe.

- Ustalono opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości 26,00 zł miesięcznie od jednego mieszkańca, jeżeli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny.
- Ustalono opłatę podwyższoną za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny, w wysokości 52,00 zł miesięcznie od jednego mieszkańca na danej nieruchomości.
- Zwolniono w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w przydomowych kompostownikach, w wysokości 1 zł miesięcznie od jednego mieszkańca na danej nieruchomości.
- W przypadku nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy a powstają odpady komunalne stawki za pojemnik w roku 2020 przedstawiały się następująco:

Pojemnik	Stawki obowiązujące w 2021r. w zł	
	Selekcja	Bez selekcji
60 l	3,17	6,34
120 l	6,34	12,68
240 l	12,69	25,38
1100 l	58,20	116,40

KP 5,5	291,00	582,00
KP- 7	370,36	740,72
Worek 120l	18,17	36,34

e) Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe, lub inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, wykorzystywane jedynie przez część roku, jeżeli odpady komunalne są zbierane i odbierane:

- w sposób selektywny: 181,90 zł za domek letniskowy;
- w sposób nieselektywny: 363,80 zł za domek letniskowy.

Worki dostarczane były przez wykonawcę umowy bezpłatnie w ramach opłaty uiszczanej przez mieszkańców. Właściciele nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych musieli we własnym zakresie zakupić pojemniki na odpady zmieszane.

10.1. Możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych odpadów komunalnych.

Przetwarzanie jest procesem odzysku lub unieszkodliwienia, w tym przygotowanie poprzedzające odzysk lub unieszkodliwienie. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych związane są z ich zagospodarowaniem w poszczególnych instalacjach do odzysku lub unieszkodliwienia.

Zgodnie z obowiązującym prawem podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości jest obowiązany do przekazywania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych.

Uchylenie art. 20 ust. 7 ustawy o odpadach oznacza zniesienie regionalizacji i przekształcenie dotychczasowych Regionalnych Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) w instalacje komunalne. Obecnie do instalacji komunalnych przypisane są jedynie niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne. Jednocześnie pozostałe frakcje selektywnie zebranych odpadów z pojemników koloru niebieskiego,

zielonego, żółtego i brązowego można zagospodarować w dowolnej legalnie działającej instalacji.

Wszystkie odebrane w 2021 r. przez MPO w Białymstoku Sp. z o.o. odpady komunalne, wytworzone na terenie Szypliszek, dostarczono do Przedsiębiorstwa Gospodarki Odpadami w Suwałkach Sp. z o.o.

Na terenie Gminy Szypliszki nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych.

10.2. Koszty podniesione w związku z odbieraniem, odzyskaniem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.

Od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. koszty związane z nowym systemem gospodarki odpadami komunalnymi kształtowały się następująco:

Nazwa	Wykonanie (kwota w PLN)
Koszty związane z obsługą administracyjną systemu (m.in. wynagrodzenie osobowe pracowników, zakup materiałów i wyposażenia, szkolenia, opłaty prowizyjne) oraz inne koszty związane z gospodarowaniem odpadami	55 768,59
Koszty związane z odbiorem, transportem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych	998 825,54
Koszty programu edukacji ekologicznej	0,00
Odbiór odpadów zawierających azbest	62 946,72
Razem:	1 117 540,85

10.3. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie Gminy

Odpady zebrane i odebrane z terenu Gminy Szypliszki:

Rodzaj odebranych odpadów	Kod odpadów	2021r. (Mg)
Zmieszane odpady komunalne	20 03 01	713,98
Opakowania z papieru i tektury	15 01 01	1,48

Zmieszane odpady opakowaniowe	15 01 06	124,98
Szkło	20 01 02	68,84
Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	20 01 08	1,48
Urządzenia zawierające freony	20 01 23*	3,04
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	20 01 35*	1,9
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	20 01 36	2,38
Odpady wielkogabarytowe	20 03 07	30,3
Razem		948,38

Odpady zebrane i odebrane z Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Słobódce:

Rodzaj odebranych odpadów	Kod odpadów	2021r. (Mg)
Zużyte opony	16 01 03	1
Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	17 01 07	8,78
Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	17 09 04	8,78
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	20 01 36	0,68
Odpady wielkogabarytowe	20 03 07	9,32

Razem	28,56
-------	-------

NECZYSTOŚCI CIEKŁE ODEBRANE Z OBSZARU GMINY SZYPLISZKI w 2021 roku.

Ścieki bytowe	3503,15 m ³
Ścieki komunalne	112,0 m ³

Powyższe dane wynikają ze sprawozdań kwartalnych wnoszonych przez podmioty uprawnione do opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych.

Firmy uprawnione w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych:

- Transport Ciężarowy EKO Marek Andruczyk, ul. Słoneczna 13, 16-404 Jeleniewo;
- Usługi Asenizacyjne Augustynowicz Paweł, Nowa Wieś 40B, 16-402 Suwałki;
- WC Serwis Sp. zo.o. Spółka Komandytowa, 41-808 Zabrze, ul. Szybowa 2;
- P.U.H. MIWEX Rafał Wyrzykowski, Żłobin 1, 16-503 Krasnopol;
- Zenon Radzewicz Usługi Asenizacyjne, Żubryn 40, 16-411 Szypliszki

10.4. Ilość zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych, przeznaczonych do składowania.

W 2021 roku z terenu Gminy Szypliszki przekazano do zagospodarowania w Zakładzie Gospodarki Odpadami Komunalnymi sp. zo.o. w Suwałkach 713,98 Mg niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

Z informacji uzyskanych przez PGO w Suwałkach sp. zo.o. balast 19 12 12 RDF powstały po sortowaniu zmieszanych odpadów komunalnych z terenu Gminy Szypliszki w 2021 r. przekazano go do dalszego zagospodarowania, jako komponent do produkcji paliwa alternatywnego, tzw. preRDF lub do spalarni.

Łączna masa odpadów przekazanych w 2021 roku do zagospodarowania w procesie D5 tj. składowanie na składowisku wynosi 168,80 (19 05 99) i tym samym poziom składowania dla Gminy Szypliszki wynosi 17,55%.

10.5. Informacja o osiągniętych przez gminę wymaganych poziomach recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia

masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w 2021r.

Zgodnie z zapisem art. 3b ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, za rok 2021 gminy są obowiązane osiągnąć poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości, co najmniej 20% wagowo. W roku 2021 Gmina Szypliszki uzyskała poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu w wysokości 16,82 %. Oznacza to, że w 2021 roku Gmina Szypliszki nie osiągnęła wymaganego przepisami poziomu recyklingu.

10. Opieka nad zwierzętami.

Na terenie Gminy Szypliszki nie ma schroniska dla bezdomnych zwierząt. W związku z tym gmina podpisała umowę z Hodowlą Psów Rasowych – Schronisko „Sianożęć” Bogdan Lauryn z siedzibą ul. Sianożęć 3A, 16-400 Suwałki. Umowa została podpisana w grudniu 2018 r. i obowiązuje od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2023 r. Wykonawca ma za zadanie realizację usługi polegającej na profesjonalnym odławianiu, transporcie i umieszczaniu zwierząt bezpańskich w schronisku, na kompleksowej opiece nad zwierzętami bezpańskimi oraz na usługach towarzyszących, w tym:

- 1) profesjonalnym odławianiu zwierząt bezpańskich z terenu Gminy Szypliszki, ich transport i umieszczenie w schronisku,
- 2) zapewnienie zwierzętom bieżącego utrzymania i opieki,
- 3) zapewnienie stałego dozoru i opieki weterynaryjnej w schronisku w tym: bieżąca kontrola stanu zdrowia, działania profilaktyczne, zabiegi i leczenie wg potrzeb (odrobaczanie, usypianie ślepych miotów, kastracja, sterylizacja),
- 4) poddanie zwierząt przywiezionych do schroniska 14-dniowej kwarantannie,
- 5) prowadzenie obserwacji zwierząt nowo przybyłych w okresie kwarantanny,
- 6) prowadzenie działań zmierzających do pozyskiwania nowych właścicieli i skuteczne oddawanie do adopcji bezdomnych zwierząt osobom zainteresowanym i zdolnym im zapewnić należyte warunki bytowania, w tym umieszczanie ogłoszeń na stronie internetowej,
- 7) prowadzenia ewidencji zwierząt,
- 8) odbiór zwierząt uczestniczących w zdarzeniach drogowych.

W 2021 roku w schronisku znajdowały się dwa psy z terenu Gminy Szypliszki. Poza tym gmina prowadziła wyłapywanie bezdomnych zwierząt we własnych zakresie, przy

udziale przeszkolonych członków OSP. Dzięki tym działaniom 8 psów zostało przekazanych do adopcji.

11. Oświata.

11.2. Informacje ogólne.

Zgodnie art. 104 poz. 1 Ustawy z dnia z dnia 7 września 1991 r. o Systemie Oświaty prowadzenie szkół podstawowych, z wyjątkiem szkół podstawowych specjalnych (w tym szkół przy zakładach karnych oraz zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich) i artystycznych, przechodzi do obowiązkowych zadań własnych gmin z dniem 1 stycznia 1994r.

Gmina Szypliszki realizuje zadania oświatowe wynikające w szczególności z Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, Ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym oraz Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe i jest organem prowadzącym dla:

- Szkoły Podstawowej w Kaletniku,
- Szkoły Podstawowej w Słobódce.

W 2021 roku wydatki gminy wyniosły:

- Szkoła Podstawowa w Kaletniku - 2 111 663,59 zł (stan na 31.12.2021r.)
- Szkoła Podstawowa w Słobódce - 2 537 184,78 zł (stan na 31.12.2021r.)

Środki finansowe na zadania oświatowe określa ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz corocznie podział środków z budżetu państwa przeznaczonych na cele oświatowe. Środki niezbędne na realizację zadań samorządu w kwestiach oświaty, w tym na wynagrodzenie nauczycieli, a także utrzymanie szkół i placówek, które prowadzi, były zagwarantowane w dochodach gminy.

W funkcjonowaniu oświaty w gminie bardzo ważna jest subwencja oświatowa. Wielkość części oświatowej subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala corocznie ustawa budżetowa. W 2021 roku Gmina Szypliszki otrzymała 2 867 085,00 zł subwencji oświatowej. Na finansowanie bieżących wydatków z zakresu oświaty tj. utrzymanie szkół, gmina wydała 5 845 523,92zł.

11.3. Przyznawanie stypendiów szkolnych.

Udzielanie świadczeń pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym stanowi zadanie własne gminy, na realizację którego gmina otrzymuje dofinansowanie z budżetu państwa. Zgodnie z art. 90b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o Systemie Oświaty uczniowi przysługuje prawo do pomocy materialnej ze środków przeznaczonych na ten cel w budżecie państwa lub budżecie właściwej jednostki samorządu terytorialnego. Pomoc materialna jest udzielana uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia, a także wspierania edukacji uczniów zdolnych.

Gmina Szypliszki w 2021 roku otrzymała dotację celową przeznaczoną na pomoc materialną dla uczniów w wysokości 34 968,00 zł. Dokonano wypłaty ze środków gminy zgodnie z art. 121 ustawy z 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych w wysokości 20 % całego kosztu zadania. Liczba złożonych wniosków o przyznanie stypendium i zasiłków szkolnych w 2021 r. wyniosła:

- 1) Stypendia szkolne – 46 wniosków, w tym liczba przyznanych stypendiów wyniosła 34;
- 2) Zasiłki szkolne – 1 złożony i przyznany wniosek.

Pomoc materialna o charakterze socjalnym przysługuje:

- 1) uczniom szkół publicznych, niepublicznych i niepublicznych szkół artystycznych o uprawnieniach publicznych szkół artystycznych oraz słuchaczom kolegiów pracowników służb społecznych - do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24. roku życia;
- 2) wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych - do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki.

Stypendium szkolne nie może być niższe miesięcznie niż 80% kwoty, o której mowa w art. 6 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. 2022 poz. 615) i nie może przekraczać miesięcznie 200% kwoty, o której mowa w art. 6 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. 2022 poz. 615).

Zgodnie z art.70 ust.3 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych na finansowanie zasiłków szkolnych, w gminie przeznacza się nie więcej niż 5 % kwoty dotacji udzielonej przez wojewodę na realizację pomocy materialnej o charakterze socjalnym.

Zgodnie z Regulaminem udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom zamieszkałym na terenie Gminy Szypliszki uchwalonym Uchwałą Rady Gminy Szypliszki Nr VIII/38/2015 z dnia 11 sierpnia 2015 r., wysokość stypendium szkolnego ustala

się w zależności od wysokości dochodu na jednego członka rodziny ucznia w następujący sposób:

Grupa dochodowa	Średni dochód miesięczny netto na jednego członka rodziny	Miesięczna wysokość przyznanego stypendium
I	do 30% kwoty określonej w art. 8 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U.2020 poz. 1876 z późn. zm.)	do 200 % kwoty określonej w art. 6 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U.2020 poz. 1876 z późn. zm.)
II	powyżej 30% do 60% kwoty określonej w art. 8 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U.2020 poz. 1876 z późn. zm.)	do 150% kwoty określonej w art. 6 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U.2020 poz. 1876 z późn. zm.)
III	powyżej 60% do 100% kwoty określonej w art. 8 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U.2020 poz. 1876 z późn. zm.)	od 80 % do 120% kwoty określonej w art. 6 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U.2020 poz. 1876 z późn. zm.)

Wysokość stypendium w grupach dochodowych II i III, o których mowa w ust. 2, może zostać zwiększona, jednak nie więcej niż do kwoty stanowiącej 200% kwoty określonej w art. 6 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. 2022 poz. 615), jeśli w rodzinie ucznia znajdującego się w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

Każdy wniosek o przyznanie stypendium szkolnego jest rozpatrywany odrębnie i przy uwzględnieniu indywidualnych uwarunkowań rodzinnych ucznia.

Stypendium szkolne jest przyznawane na okres nie krótszy niż miesiąc i nie dłuższy niż 10 miesięcy w danym roku szkolnym, a w przypadku słuchaczy kolegów nauczycielskich, nauczycielskich kolegów języków obcych i kolegów pracowników służb społecznych – na okres nie krótszy niż miesiąc i nie dłuższy niż 9 miesięcy w danym roku szkolnym. Stypendium szkolne może być realizowane w okresach innych niż miesięcznie lub jednorazowo.

12. Działalność Gminnej Biblioteki Publicznej w Słobódce.

Gminna Biblioteka Publiczna w Słobódce posiada 2 filie: w Kaletniku, w Żubrynie - funkcjonuje jako samodzielna instytucja kultury w gminie Szypliszki, wpisana do rejestru kultury pod nr 1/2007.

W 2021 roku zarejestrowano:

- 447 czytelników;
- 5474 odwiedzin w bibliotece

W 2021 roku wypożyczono 5474 książek

Do poszczególnych zakresów działań biblioteki należy gromadzenie, opracowywanie materiałów bibliotecznych, jak udostępnianie zbiorów bibliotecznych na miejscu, wypożyczanie na zewnątrz oraz prowadzenie wypożyczeń międzybibliotecznych z uwzględnieniem potrzeb lokalnego społeczeństwa. W tym celu zakupiono nowości książkowe, które opracowano bibliograficznie łącznie 576 woluminów , w tym w ramach programu „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek” wg programu MKiDN .

- Program czytelniczy „ Polubić czytanie”; (spotkania z najmłodszymi czytelnikami na wspólnym czytaniu bajek) . Wtorek- to dzień czytania bajek dla najmłodszych. Dzieci przedszkolne przychodzą wraz ze swoimi Paniami do biblioteki, aby wysłuchać bajki czytanej przez Panią bibliotekarkę. Spotkania mają na celu oswojenia dzieci z biblioteką i z czytaną książką. Na koniec dzieci bawią się wspólnie w bibliotece.
- Ogólnopolski Tydzień Bibliotek pod hasłem „Znajdziesz mnie w bibliotece”.
(spotkania i pogadanki dzieci i młodzieży w bibliotece)
- Kontynuacja ogólnopolskiej kampanii pod nazwą „Mała książka – wielki człowiek”. Projekt skierowany jest do dzieci w wieku przedszkolnym oraz ich rodziców. Dzięki udziałowi biblioteki w kampanii „Mała książka – wielki człowiek”, każdy czytelnik z biblioteki, w wieku od 3 do 6 lat, który odwiedził i zapisał się od września do

biblioteki, otrzymał w prezencie Wyprawkę Czytelniczą. Kampania społeczna „Mała książka – wielki człowiek” finansowana jest ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Po 10 wizytach w bibliotece zakończonych wypożyczeniem książki dzieci otrzymywały imienne „

- Ogólnopolski dzień głośnego czytania (spotkanie w bibliotece-dzieci czytały dorosłym, a dorośli dzieciom).
- 25 listopada w Gminnej Bibliotece Publicznej w Słobódce było obchodzony Dzień Pluszowego Misia razem z całym Oddziałem Przedszkolnym ze Szkoły Podstawowej w Słobódce.

13. Działalność sportowo –rekreacyjna Świetlicy Gminnej w Szypliszkach w 2021

Świetlica Gminna w Szypliszkach w roku 2021 realizowała zadania wynikające z Regulaminu uchwalonego przez Radę Gminy w Szypliszkach. Działalność prowadzona jest w oparciu o posiadaną bazę lokalową, współpracę ze szkołami z terenu Gminy Szypliszki. Praca skupia się na popularyzowaniu i upowszechnianiu kultury fizycznej poprzez organizację różnego rodzaju imprez i zawodów sportowych oraz uczestnictwie w różnego typu imprezach sportowych. W 2021 roku prowadzone były zajęcia pozaszkolne i pozalekcyjne w Szkołach Podstawowych w Słobódce i Kaletniku dla młodzieży oraz osób dorosłych z zakresu Piłka Nożna, Piłka Nożna Halowa, Piłka Siatkowa Halowa oraz Badminton. Niestety sytuacja którą spowodowała pandemia wirusa SARS-CoV-2 zmusiła nas do ograniczenia organizowania imprez sportowych i zajęć pozalekcyjnych.

Imprezy Zorganizowane Przez Świetlicę Gminną we Współpracy z Urzędem Gminy Szypliszki oraz Szkołami Z terenu Gminy Szypliszki w roku 2021r.

-Turniej w Strzelectwie Sportowym o Nagrodę Dyrektora Szkoły Podstawowej w Słobódce.

-Turniej Piłki Nożnej Dziewcząt Szkół Podstawowych o Nagrodę Kierownika Świetlicy Gminnej w Szypliszkach.

-Turniej Piłki Nożnej Chłopców Szkół Podstawowych o Nagrodę Kierownika Świetlicy Gminnej w Szypliszkach.

-Turniej Hokej Na Trawie z Okazji Dnia Dziecka o Nagrodę Wójta Gminy Szypliszki.

-Turniej Piłki Nożnej Szkół Podstawowych o Nagrodę Wójta Gminy Szypliszki.

-Trójbój Sprawnościowy o Nagrodę Dyrektora Szkoły Podstawowej w Kaletniku

Imprezy w Których Braлиśmy Udział Jako Reprezentacja Gminy Szypliszki w roku 2021r

- Turniej Piłki Nożnej o Puchar Wójta Gminy Rutka-Tartak
- Halowy Turniej Piłki Nożnej o Puchar Wójta Gminy Wizajny
- Turniej Siatkówki Plażowej o Puchar Wójta Gminy Wizajny

14. Działalność i realizacja programów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szypliszkach.

14.1. Świadczenia z pomocy społecznej realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej :

- **Zasiłki stałe** – otrzymują osoby niezdolne do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, które nie posiadają żadnych źródeł dochodu względnie posiadany dochód jest niższy od kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej. Zasiłki stałe wypłacane były 18 osobom na kwotę – 99.496,60zł.

-**Składki na ubezpieczenie zdrowotne** - osobom pobierającym zasiłek stały, które nie posiadają z innego tytułu możliwości objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym ośrodek opłacał składkę na ubezpieczenie zdrowotne. Ubezpieczeniem zdrowotnym objęto - 13 osób na kwotę – 6.636,32zł.

- **Zasiłek okresowy** – przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego jeżeli dochód jest niższy od kryterium określonego w ustawie o pomocy społecznej.

Okres na jaki jest przyznawany zasiłek okresowy ustala się na podstawie okoliczności sprawy.

Minimalna wysokość zasiłku okresowego wyniosła:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby.

- w przypadku rodziny 50 % różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem rodziny. Z tej formy pomocy skorzystały 29 rodziny. Łącznie wypłacono 121 świadczeń na kwotę – 39.613,29zł .

- **Zasiłek celowy** –przyznany jest w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej osoby lub rodziny, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu. Zasiłek celowy może być przyznany również osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski ekologicznej (w takiej sytuacji zasiłek celowy może być przyznany niezależnie od dochodu i nie podlega zwrotowi). Wysokość zasiłku celowego uzależniona jest od indywidualnej sytuacji rodziny i możliwości finansowych ośrodka. Zasiłki celowe w 2021 roku najczęściej były przyznawane na:

- zaspokojenie bieżących potrzeb bytowych, zakup opału, zakup leków, zakup żywności.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, który nie podlega zwrotowi.

Ogółem w 2021r. objęto tą formą pomocy – 18 rodzin przeznaczając na powyższy cel – 12.900,50zł, w tym 2 rodziny objęto pomocą w formie specjalnego zasiłku celowego .

- **Program Rządowy „Posiłek w szkole i w domu”**

Pomoc w ramach programu „ Posiłek w szkole i w domu” realizowana była w formie posiłku w szkole, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności i formie rzeczowej. Z tej formy pomocy skorzystały ogółem **92** osoby, w tym: w formie posiłku w szkole – 59 osób, w formie świadczenia pieniężnego – 18 osób i 8 rodzin w formie rzeczowej.

Program „Posiłek w szkole i w domu” finansowany był w ramach dotacji celowej z budżetu państwa w wysokości **44.868,87zł**, a ze środków własnych gminy – **14.000zł**.

- **Pomoc instytucjonalna** – w 2021r. w domach pomocy społecznej przebywało ogółem 7 osób. W Domu Pomocy Społecznej w Nowej Wsi Ełckiej przebywały 3 osoby, w DPS w Suwałkach „Kalina” - 3 osoby i w Domu Pomocy Społecznej dla Osób Dorosłych Niepełnosprawnych Intelktualnie w Przasnyszu - 1 osoba.

Obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w DPS są w kolejności:

- mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,
- małżonek, zstępni przed wstępnymi
- gmina ,z której osoba została skierowana do DPS

Jeżeli mieszkaniec domu ponosi pełną odpłatność to ani rodzina, ani gmina nie mają obowiązku wnoszenia opłat. Gmina z której osoba została skierowana do DPS ponosi opłatę w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w DPS, a opłatami wnoszonymi przez osoby tzn. mieszkańca domu i rodzinę.

W 2021 roku za 6 osób przebywających w DPS były ponoszone opłaty przez ośrodek pomocy społecznej, które wynosiły od 2.403,56zł do 3.932,58zł miesięcznie za osobę. Za jedną osobę przebywającą w DPS rodzina ponosiła częściową refundację kosztów pobytu w domu pomocy społecznej. Łącznie na pokrycie kosztów utrzymania w DPS wydatkowano - 229.556,84zł.

- **Usługi opiekuńcze** – ośrodek pomocy społecznej przyznaje osobom, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób w formie usług opiekuńczych. W ramach wykonywanych usług pomoc udzielana była w zakresie obsługi higieniczno osobistej, utrzymanie czystości w mieszkaniu, przynoszenie opału i ogrzewanie pomieszczeń, załatwianie wizyt lekarskich, realizacja recept, podawanie leków, dokonywanie zakupów artykułów spożywczych, przygotowywanie i podawanie posiłków. Tą formą pomocy objętych było 17 osób.

- **Praca socjalna** - jednym z głównych świadczeń niepieniężnych, realizowanych przez Ośrodek jest **praca socjalna**. Praca socjalna, świadczona na rzecz osób i rodzin, ma na celu wzmocnienie ich kompetencji społecznych oraz poprawę funkcjonowania w środowisku lokalnym. Prowadzona jest w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności klientów ośrodka pomocy społecznej. Krąg odbiorców jest bardzo szeroki, gdyż praca socjalna świadczona jest niezależnie od sytuacji dochodowej rodziny, a pomoc taką otrzymuje każda rodzina, która zgłasza takie oczekiwanie.

14.2. Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych i ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów

Ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych określa warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń.

Świadczenia rodzinne przysługują rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie uczącej się jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kryterium dochodowego. Obecnie obowiązujące kryterium dochodowe w przeliczeniu na osobę w rodzinie uprawniające do ubiegania się o zasiłek rodzinny wraz z dodatkami wynosi 674 zł a

w przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności, orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności 764 zł.

Do specjalnego zasiłku dla opiekuna kryterium dochodowe w przeliczeniu na osobę w rodzinie wynosi 764 zł, a do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka wynosi 1 922,00 zł.

Świadczenia wypłacone w 2021r.

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Kwota
1.	Zasiłek rodzinny	3601	416.763
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym: - urodzenia dziecka	11	10.342
2.1	- opieki na dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	29	11.600
2.2	- samotnego wychowywania dziecka	61	11.773
2.3	- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	124	13.340
2.4	- rozpoczęcia roku szkolnego	226	21.584
2.5	- podjęcia nauki poza miejscem zamieszkania	808	55.115
2.6	- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	866	79.965

3.	Zasiłek pielęgnacyjny	912	196.846
4.	Świadczenie pielęgnacyjne	231	453.493
5.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	106	65.720
6.	Świadczenie rodzicielskie	57	53.592
7.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	33	33.000
8.	Zasiłek dla opiekuna	61	37.820

Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Ustawa "Za życiem" gwarantuje rodzinom, w których urodziło się dziecko z nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu lub z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem, wypłacenie jednorazowego świadczenia w wysokości 4 tys. złotych. Świadczenie nie jest uzależnione od dochodów w rodzinie i nie wpływa na otrzymywanie innych świadczeń. Dokumentem uprawniającym do otrzymania świadczenia jest zaświadczenie lekarskie potwierdzające upośledzenie lub chorobę dziecka, które powstały w okresie prenatalnym lub podczas porodu. Dodatkowym warunkiem jest przedstawienie dodatkowego zaświadczenia, że matka dziecka pozostawała pod opieką medyczną co najmniej od 10. tygodnia ciąży aż do porodu.

W roku sprawozdawczym - nie przyznano ww. świadczeń.

Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Ustawa określa zasady pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, w przypadku bezskuteczności egzekucji oraz określa działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia 18 roku życia, a jeżeli uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia 25 roku życia albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza 900,00zł w wysokości bieżąco zszędzonych alimentów, jednakże nie więcej niż 500,00zł miesięcznie.

W okresie sprawozdawczym wypłacono świadczenia z funduszu alimentacyjnego dla 15 osób uprawnionych na kwotę – **74.100,00zł**.

Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2021 roku wyniosły – **47.576,35zł, z tego: 37.068,64 zł** (w tym odsetki za opóźnienie – 21.307,03zł) przekazano na dochody budżetu państwa, a 10.507,71zł na dochody własne gminy.

Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Zgodnie z ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych prawo do korzystania z w/w świadczenia mają:

- osoby objęte powszechnym obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego, zwane „ubezpieczonymi”,
- inne niż ubezpieczeni, osoby posiadające obywatelstwo polskie i posiadające miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które spełniają kryteria dochodowe, o których mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej.

Dokumentem potwierdzającym prawo do świadczeń opieki zdrowotnej dla osób innych niż ubezpieczeni jest decyzja wójta gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy, potwierdzająca to prawo. Decyzję w w/w sprawie wydaje się po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego. Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie decyzji, o której mowa wyżej przysługuje przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji.

W 2021 roku wydano 1 decyzję potwierdzającą prawo do świadczeń opieki zdrowotnej osobie nieubezpieczonej.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa zadania gminy w zakresie wsparcia rodzin z dotkniętych przemocą.

Zarządzeniem Wójta Gminy Szypliszki został powołany Gminny Zespół Interdyscyplinarny na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w skład którego wchodzi przedstawiciele: Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, GKRPA, Policji, PCPR w Suwałkach, przedstawiciele szkół z terenu gminy, Ośrodka Zdrowia w Szypliszkach, Sądu Rejonowego w Suwałkach - kurator społeczny.

W 2021 roku ogółem założono 11 Niebieskich Kart oraz kontynuowano 6 Niebieskich Kart z roku poprzedniego.

W ramach istniejących procedur Zespół Interdyscyplinarny powołał do każdej wdrożonej Niebieskiej Karty Grupę Roboczą. Ogółem w sprawach indywidualnych odbyło się 30 posiedzeń grup roboczych.

W ramach prowadzonej procedury NK podejmowane były następujące działania:

- monitoring rodziny, wgląd w sytuację rodziny,
- praca socjalna,
- motywowanie do korzystania ze wsparcia psychologicznego, rodzinnego oferowanego przez PCPR w Suwałkach,
- motywowanie do udziału w warsztatach i zajęciach organizowanych przez PCPR w Suwałkach dla osób doznających przemocy,
- motywowanie sprawców przemocy do udziału w zajęciach korekcyjno – edukacyjnych prowadzonych przez PCPR w Suwałkach,
- wsparcie psychologiczno – pedagogiczne dla dzieci z rodzin z problemem przemocy w szkołach,
- wystąpienie do Sądu rodzinnego o wgląd w sytuację w rodzinie,
- wystąpienie z wnioskiem do GKRPA o wszczęcie postępowania w sprawie leczenia odwykowego,
- motywowanie do korzystania ze wsparcia w punkcie konsultacyjnym w Szypliszkach

Ustawa o Karcie Dużej Rodziny:

Karta Dużej Rodziny jest ogólnopolskim programem wprowadzonym w czerwcu 2014 r. Karta przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny.

Rodzice mogą korzystać z karty bezterminowo, dzieci - do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 roku życia. Dzieci posiadające orzeczenie o niepełnosprawności otrzymają kartę na czas trwania orzeczenia.

W dniu 1 stycznia 2019 r. weszła w życie istotna zmiana w ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 94) – od tego dnia o przyznanie Karty Dużej Rodziny mogą ubiegać się nie tylko członkowie rodzin, w których w chwili składania wniosku co najmniej troje dzieci spełnia warunki ustawy, ale również rodzice i małżonkowie rodziców, którzy mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci, bez względu na wiek tych dzieci w chwili składania wniosku.

Karta oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju.

W 2021 roku liczba złożonych wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny wyniosła – 26. Ogółem wydano 63 Kart Dużej Rodziny. Decyzji odmownych nie wydano.

Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Program Rodzina 500+)

Ośrodek realizuje zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (program Rodzina 500+).

Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka. Świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18. roku życia, bez względu na dochód osiągany przez rodzinę.

Wyszczególnienie	Liczba osób, uprawnionych ogółem	Liczba świadczeń ogółem	Kwota
Świadczenie wychowawcze	696	8164	4.056.063,67

Odzyskano nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze na kwotę - **800zł**

Ogółem w okresie sprawozdawczym na realizację w/w zadania przeznaczono – **4.089.358,96zł**, w tym: - koszty obsługi programu wyniosły – **33.295,29zł**.

Realizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

W przypadku powzięcia informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, kierownik ośrodka pomocy społecznej zleca przeprowadzenie w tej rodzinie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Jeżeli rodzinny wywiad środowiskowy potwierdzi występowanie trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez rodzinę, ośrodek pomocy społecznej przydziela asystenta rodziny. Powierzając asystentowi rodziny pracę z daną rodziną, uwzględnia się przede wszystkim zakres pomocy, jaka powinna być udzielona. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, motywując rodzinę do aktywnego współdziałania w realizacji planu pracy z rodziną. Praca z rodziną jest prowadzona także w

przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną. O wprowadzeniu do rodziny asystenta rodziny może zdecydować również Sąd Rodzinny i Opiekuńczy wydając stosowne postanowienie.

W roku 2021 ośrodek nie zatrudniał asystenta rodziny ponieważ nie zachodziła taka potrzeba. Rodzinom przeżywającym trudności gmina Szypliszki zapewnia dostęp do specjalistycznego poradnictwa: socjalne, rodzinne, prawne, psychologiczne i w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy w rodzinie po przez:

- pracowników socjalnych w ramach wykonywanej pracy socjalnej, osoby i rodziny informowane są o przysługujących świadczeniach i formach pomocy , o możliwości skorzystania z pomocy specjalistycznej na terenie gminy oraz powiatu.
- członków ZI i GKRPA podczas spotkań z członkami rodzin przeżywających trudności,
- pedagoga, psychologa i logopedę zatrudnionych w szkołach na terenie gminy,
- psychologa, radcę prawnego, mediatora w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach,
- pracowników PCPR w Suwałkach - Specjalistyczna Poradnia Życia Rodzinnego „Nadzieja” w Suwałkach,
- Starostwo Powiatowe w Suwałkach – Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej,
- terapeutę ds. uzależnień w punkcie konsultacyjnym w Szypliszkach (we wtorki od godz. 9.00 -11.00 – co drugi tydzień)

Ponadto , zgodnie z art. 176 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy m. in. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej i pieczy instytucjonalnej – np. w placówce opiekuńczo - wychowawczej.

Na podstawie art.191 ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szypliszkach w 2021r. dofinansował koszty związane z pobytem ośmiorga dzieci w rodzinie zastępczej – na kwotę **25.494,86zł** i pobyt

dwojga dzieci w placówce opiekuńczo –wychowawczej (Dom Dziecka w Pawłówce) - w wysokości – **67.730,04zł**.

Potrzeby w 2022 roku na realizację zadań określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej szacuje się na kwotę – **110.000,00zł**.

W myśl art. 176 ust 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich programów wspierania rodziny. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 został przyjęty Uchwałą Rady Gminy Szypliszki z dnia 16 kwietnia 2019 roku.

Głównym celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz stworzenie optymalnych warunków sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu.

14.3. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 realizowany był poprzez realizację celów szczegółowych:

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny:

a) Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowe osobom i rodzinom potrzebującym.

W 2021 roku ogółem z pomocy społecznej skorzystało 128 rodzin – 314 osób w rodzinach.

- zasiłki stałe przyznano – 18 osobom,
- zasiłki okresowe 29 rodzin,
- zasiłki celowe – 18 rodzin

Ponadto:

- ze świadczeń wychowawczych (500+) – skorzystało 696 osób uprawnionych,
- świadczenia rodzinne - 265 rodzin,
- świadczenia z funduszu alimentacyjnego – 15 osób uprawnionych,
- stypendia szkolne – 47 uczniów.

b) Zapewnienie dzieciom i młodzieży uczącej się posiłków w szkole.

W ramach realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” w 2021r. ogółem z tej formy pomocy skorzystało 59 uczniów.

c) Podejmowanie działań na rzecz rodzin wielodzietnych.

Realizowano program ogólnopolski Karta Dużej Rodziny.

W 2021 roku liczba złożonych wniosków o przyznanie KDR wyniosła –26.

Ogółem wydano 63 Karty Dużej Rodziny.

Profilaktyka i interwencja w rodzinach zagrożonych dysfunkcją i dysfunkcyjnych.

a) Monitorowanie sytuacji dzieci i rodzin zagrożonych kryzysem oraz rodzin z problemem

opiekuńczo – wychowawczym przez pracownika socjalnego, dzielnicowego, pedagoga szkolnego.

b) diagnoza przyczyn ubiegania się rodzin o przyznanie pomocy - najczęściej występujące przyczyny ubiegania się o świadczenia z pomocy społecznej: ubóstwo - 52 rodziny, , niepełnosprawność – 33 rodziny, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego - 26 rodzin, długotrwała lub ciężka choroba - 29 rodzin, bezrobocie - 17 rodzin, potrzeba ochrony macierzyństwa - 7 rodzin (w tym: rodziny wielodzietne - 6) , alkoholizm - 9 rodzin, przemoc w rodzinie – 2 rodziny.

c) zapewnienie rodzinom dostępu do pomocy pedagogicznej, psychologicznej, prawnej, rodzinnej.

- motywowanie osób potrzebujących do korzystania ze wsparcia pedagogicznego i psychologicznego w szkołach na terenie gminy lub w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach oraz wsparcia prawnego, rodzinnego w PCPR w Suwałkach.

d) zapewnienie środków finansowych na pokrycie kosztów związanych z pobytem dzieci w rodzinie zastępczej. Ogółem w 2021 roku na ten cel wydatkowano ogółem 93.224,90zł.

W rodzinie zastępczej przebywało 8-ro dzieci i dwoje w placówce opiekuńczo – wychowawczej – w Domu Dziecka w Pawłówce.

e) monitorowanie rodzin , w których występuje problem przemocy i alkoholizmu przez pracownika socjalnego i dzielnicowego, a przede wszystkim w rodzinach, u których wszczęto procedurę NK.

- Ogółem w 2021r. zostało założonych 11 NK i kontynuowano 6 NK założonych w poprzednim roku. Liczba rodzin objętych procedurą NK wynosiła 16.

Odbyło się ogółem 4 posiedzenia ZI i 30 posiedzeń GR.

- W 2021 roku wszczęto 14 postępowań w sprawie leczenia odwykowego i 2 sprawy kontynuowano z roku poprzedniego. 8 wniosków skierowano do Sądu o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, a 4 osoby odbyły leczenie dobrowolnie.

g) zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży w zakresie promocji zdrowego stylu życia poprzez sport, rekreację, kulturę i organizację wszelkiego rodzaju imprez , konkursów i uroczystości.

Współpraca pomiędzy instytucjami i podmiotami na rzecz dzieci i rodzin.

a) stała współpraca z instytucjami zajmującymi się pomocą rodzinie, przede wszystkim z policją, szkołami, PCPR w Suwałkach.

14.4. W 2021r. realizowany był Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2026

Główny cele programu to: Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie oraz ochrony osób doznających przemocy w rodzinie w Gminie Szypliszki.

W 2021 roku w ramach programu podejmowano m.in. następujące działania:

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie:

- w ramach procedury Niebieska Karta diagnozowano problemy w rodzinach, opracowywano i realizowano indywidualne plany pomocy rodzinie przyjęte na posiedzeniach Grup Roboczych, monitorowano rodziny objęte procedurą NK,
- diagnozowanie środowiska uczniowskiego poprzez obserwację,
- ogółem w 2021r. zostało założonych 11 NK- A i 6 kontynuowano z roku poprzedniego. Wsparciem objęto 15 rodzin.

Liczba osób dotkniętych przemocą wyniosła 23 osoby ogółem , w tym 18 kobiet i 5 dzieci.

Podejmowanie działań mających na celu pomoc osobom i rodzinom doznającym przemocy:

- osoby doznające przemocy były informowane oraz motywowane do korzystania pomocy i wsparcia psychologicznego, prawnego, rodzinnego.
- prowadzona była praca socjalna,
- udzielano pomocy finansowej,
- prowadzona jest ścisła współpraca z policją, szkołami, gminną komisją rozwiązywania problemów alkoholowych, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach prowadzonej procedury NK.
- w ramach procedury NK prowadzone jest monitorowanie stanu bezpieczeństwa osób dotkniętych przemocą poprzez monitorowanie sytuacji rodziny w miejscu zamieszkania tych osób przez pracownika socjalnego i przedstawiciela policji,
- pracownicy GOPS i członkowie ZI rozpowszechniali materiały edukacyjne - broszury, ulotki, poradniki, plakaty dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności.
- na tablicy ogłoszeń w GOPS i w Urzędzie Gminy rozpowszechniono informację o jednostkach nieodpłatnego poradnictwa dostępnych dla mieszkańców powiatu suwalskiego oraz informator zawierający dane teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu suwalskiego, a także zakres realizowanych przez nie oddziaływań w szczególności korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz wykaz miejsc oferujących pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W celu złagodzenia następstw przemocy prowadzone były działania:

- kierowano wnioski do GKRPA o wszczęcie postępowania w kierunku leczenia odwykowego,
- kierowano wnioski do Sądu Rodzinnego w Suwałkach o wgląd w sytuację rodziny.
- osoby, co do których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie motywowano do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

Realizacja działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy:

W szkołach na terenie gminy realizowane były programy, warsztaty i lekcje profilaktyczne na rzecz szeroko pojętemu zjawisku przemocy (tj. przemocy w rodzinie, rówieśniczej, wobec osób starszych, niepełnosprawnych, dzieci) między innymi:

- Międzynarodowy Dzień Rodzeństwa,
- Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka,
- Dzień Kolorowej Skarpetki w ramach obchodów Światowego Dnia Zespołu Downa,
- realizacja kampanii "19 dni przeciwko przemocy wobec dzieci i młodzieży",
- warsztaty i lekcje profilaktyczne na temat:
 - „ Kocha , lubi, szanuje-jak okazywać swoje uczucia”,
 - „Jak budować relacje z bliskimi? Znaczenie i rozumienie tolerancji”,
 - „ Zagrożenia i problemy. Portale społecznościowe”,
 - „ Stres w moim życiu. Jak sobie z nim radzić?”,
 - „ Umiejętność rozwiązywania konfliktów -negocjacje i mediacje”,
 - „ Uczucia i emocje. Jak je okazywać? Jak rozpoznać i nazywać?”,
 - „ Język żyrafy – rozpoznawanie i wyrażanie uczuć i potrzeb – porozumienie bez przemocy”,
 - „ Przemoc w Internecie zostawia niewidzialne rany”,
 - „Tolerancja wobec ludzi o innej religii, narodowości, innych poglądach. Moja postawa wobec
innych”,
 - „ Każdy z nas jest inny. Lekcja o tolerancji”,
- w ramach Kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł 2021” realizowano tematy: „ Rodzinne więzi. W poszukiwaniu szczęścia”, „Wyspa szczęścia”, „Droga do celu”, „Chce mi się chcieć”, „Czuje i pokazuję”,
- udział w powiatowym konkursie plastycznym „Tacy sami – brak różnic między nami”,
- Akcja „JestemzSOS, Stowarzyszenie SOS Wioski Dziecięce w Polsce – spotkania z przedstawicielami SOS – lekcje wychowawcze

Ponadto szkoły podejmowały również działania profilaktyczno -edukacyjne kierowane do rodziców mające na celu podniesienie kompetencji opiekuńczych i wychowawczych rodziców :

- analiza i diagnoza środowiska wychowawczego uczniów,
- współpraca z rodzicami w sprawie uczniów sprawiających trudności w nauce i braku zainteresowania nauką,
- prowadzone było poradnictwo i rozmowy psychologiczno- pedagogiczne wspierające rodziców w sytuacjach kryzysowych,
- spotkanie dla rodziców z psychologiem z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Suwałkach na temat „Zachowania agresywne i trudne w grupie Oddziału Przedszkolnego,
- udzielanie informacji o przysługujących świadczeniach i formach pomocy,
- informowanie o możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia w środowisku lokalnym,
- publikowanie informacji na stronie internetowej, rozpowszechnianie ulotek, broszur itp nt. przeciwdziałania przemocy.

Spotkania z przedstawicielkami służb mundurowych, poradni psychologiczno-pedagogicznej, PCPR-u i innych:

- spotkanie uczniów ze szkół z terenu gminy w ramach wojewódzkiego programu profilaktycznego „Cyberświadomi, Cyberbezpieczni” – z przedstawicielami Posterunku Policji w Słobódce i funkcjonariuszem Wydziału Prewencji Kryminalnej Nietletnich i Patologii Komendy Miejskiej w Suwałkach ,
- spotkanie z ratownikiem medycznym w ramach programu edukacyjnego „ratujemy i Uczymy ratować”,
- spotkanie z funkcjonariuszem Policji w Słobódce na temat „Traktowania siebie z szacunkiem, o przemocy fizycznej i psychicznej”,
- spotkanie z Funkcjonariuszem Straży Granicznej w Rutce Tartak na temat współczesnych zagrożeń świata „Nie ufaj bezgranicznie – handel ludźmi”,
- spotkanie z funkcjonariuszami KM w Suwałkach w ramach programu „Bezpieczna droga do szkoły” – prelekcja dotycząca bezpiecznego poruszania się w czasie drogi do szkoły.

Rozwijanie kompetencji osób realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

Podnoszenie kwalifikacji pracowników instytucji zaangażowanych w zapobieganie i zwalczanie przemocy:

- udział w szkoleniach dotyczących podniesieniu wiedzy i świadomości na temat zjawiska przemocy w rodzinie, zagrożeń wynikających z przemocy w rodzinie, przemocy rówieśniczej w rodzinie i w szkole.

- udział pedagoga i psychologa szkolnego w szkoleniach dotyczących poszerzenia wiedzy i świadomości nt. zjawiska przemocy, zagrożeń wynikających z przemocy w rodzinie i szkole: „Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w czasie ograniczenia funkcjonowania szkół”, „Zatroskani XXI – o zdrowiu psychicznym polskich nastolatków w czasie nauki zdalnej”, „Edukacja zdalna a ważne relacje międzyludzkie”, „Dlaczego rodzice nie współpracują, kiedy pojawiają się trudności w pracy z dzieckiem” „Diagnoza przemocy rówieśniczej” i inne

- udział w spotkaniach powołanych grup roboczych w związku z prowadzoną procedurą NK.

14.5. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej był realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021r. W ramach programu były realizowane programy profilaktyczne w szkołach m. in.:

- „ Nie dajmy się nabić w butelkę -rozwijamy swoje pasje” ” -realizowany przez Szkołę Podstawową w Słobódce i Szkołę Podstawową w Kaletniku. Celem głównym programu było propagowanie zdrowego stylu życia jako warunek zdrowego rozwoju człowieka. W ramach projektu realizowane były zajęcia ruchowe dla różnych grup wiekowych (dzieci, młodzież i dorośli). Organizowano zajęcia sportowe, zajęcia dla młodzieży szkolnej w okresie ferii i wakacji, rajd rowerowy, budowa sieci internetowej w SP w Słobódce.

- Kampania Zachowaj Trzeźwy Umysł we wszystkich szkołach z terenu gminy,

W ramach realizacji programów profilaktycznych w szkołach na terenie gminy odbywały się pogadanki z uczniami, prezentacje materiałów i filmów związanych z alkoholem i narkotykami – dostosowane do wieku uczniów. Organizowano również zabawy i turnieje sportowe promujące zdrowy styl życia, oraz prezentowani inne formy spędzania czasu przez uczniów. Odbywały się również spotkania z przedstawicielami służb mundurowych i przedstawicielami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i innych.

Pracownicy GOPS w ramach członkostwa w GKRPA przeprowadzali rozmowy profilaktyczne z osobami nadużywającymi alkohol (ogółem przeprowadzono 16 rozmów). W 2021 roku wszczęto 22 postępowania w sprawie leczenia odwykowego. Sześć wniosków skierowano do Sądu o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, siedem osób odbyło leczenie dobrowolnie. W przypadku 2 osób biegli nie potwierdzili uzależnienia od alkoholu.

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzony jest punkt konsultacyjny dla rodzin z problemem alkoholowym i przemocowym.